

Täysikasvuisia Lapsia

UOISTAKIN voipi tuntua turhanaikaiselta jaarittelulta, tarkoitustaanvastaamattomalta ja asiattomalta filosofeeraamiselta, kun puhumme täysikasvuisista lapsista. Sellaisista tässä kuitenkin ajomme jutustaa. Ihmisiä tavallisesti emme nimitä lapsiksi enää sen jälkeen, kun he ovat fyysillisesti ja ikänsä puolesta täysikasvuiseksi ehtineet. Mutta usein kuulemme kansankeskustelussa käytettävän sellaisia nimityksiä, kuin esim., että "olipas siinä lapsellinen ihminen," "niinhän hän jutteli kuin pieni lapsi" ja monia muita samantapaisia. Näillä nimityksillä tahdotaan osoittaa kulloinkin kysymyksessä olevan henkinen lapsellisuus. Ja juuri tästä henkisestä lapsellisuudesta onkin kysymys tässäkin, kun puhumme täysikasvuisista lapsista. Näitä täysikasvuisia lapsia löytyy vielä meidänkin aikanamme työväenluokan piireissä niin runsaasti, että he muodostavat ehdottomasti enemmistön työväenluokan jäsenistä. Ja juuri nämä henkiset köyhät, täysikasvuiset lapset, muodostavat sen "kuolleen lastin," joka näyttää joissakin tapauksissa melkein ylivoimaiselle kuormalle luokkatietoisille ja taisteleville työläisille, jotka yrittävät pyrkiä eteenpäin kehityksen mukana.

Ihmisillä näyttää olevan oikein "erikoinen taipumus" turvautua toisiin ajattelussa, asioiden käsittelyssä. Lapsina ollessaan he luonnollisesti ovat ajatuksissaan riippuvaisia vanhemmistaan tai muista kasvatustajistaan ja holjoojistaan. Minkä isä, äiti tai kasvattaja sanoi, se pitää paikkansa, sitä ei voida epäilläkään. Mutta sitten, kun ihmiset joutuvat fyysillisesti täyteen ikäänsä ja eivätkä enää voi olla suoranaisesti vanhemmistaan riippuvaisia henkisesti, joksiksi että vanhemmat ovat jääneet tai heidän ajatuksensa ovat käyneet liian ahtaiksi ja yksipuolisiksi, niin sitten he useissa tapauksissa antautuvat muista "isällisistä" holjoojista riippuvaisiksi. Tämän "isällisen" tehtävän saavat suoritettavaksensa kirkot, teatterit, sanomalehdet, aikakausjulkaisut ja muut kirjalliset tuotteet, talousmiehet, valtiomiehet, kaikenlaiset politikoitsijat ja "johtajat," organit ja laitokset.

Varsin sattuvasti ja myönnettävästi toden Le Bon lausui kun hän selitti, "jokaisessa yhteiskuntakerroksessa, ylimmästä alhaisimpaan, ihminen joutuu, niin pian kuin hän ei enää ole yksikensä, jonkun johtajan lain alaiseksi. Enimmillä yksilöillä, varsinkin kansan syviin riveihin kuuluvilla, ei ole ulkopuolella erikoisalaansa mitään selvää ja harkittua käsitystä, eivätkä he sentähden kykene itseänsä ohjaamaan. Johtaja on heidän taluttajanaan. Hänet voivat, jos siksi tulee, korvata (vaikka vain kovin epätäydellisesti) aikakautiset julkaisut, jotka valmistavat lukijoilleen mielipiteitä ja hankivat heille valmiita lauseparsia ja siten vapauttavat heidät miettimisen vaivasta. . .

Johtajain valta on melkein ehdoton, eivätkä ihmiset muuten edes alistuisi sen alaisiksi. On merkille pantava, kuinka helposti johtajat saavat ihmiset tottelemaan, huolimatta siitä, ettei heillä ole käytettäväänään mitään pakkokeinoja valtansa tueksi; tämä tulee näkyviin meluisimmissakin työväenjoukoissa. He määräävät työajan, palkkojen suuruuden, ratkaisevat lakkoasiat, panevat lakon alkamaan ja loppumaan määrähetkellä."

Luonnollisesti eivät kaikki nämä täysikasvuiset lapset kulje samojen ohjaajien perässä, s.o. eivät ole riippuvaisia samoista henkilöistä. Erinäisiin kirkkokuntiin kuuluvat uskovaiset ovat riippuvaisia henkisesti sielujensa paimenista. Näiden uskonlahkojen ja kirkkokuntien johtomiesten, pappien ja piispojen, uskonnollisten käsitteiden mukaan olisi tarkoitus vain käsitellä henkisiä asioita, mutta nykyaikana ne, varsinkin tässä maassa ja luonnollisesti toisissakin maissa, joissa taloudellisessa elämässä löytyvät vastakohtat ovat vaikutuksiltaan kehittyneet korkealle, sekaantuvat maallisiin kysymyksiin ja tietystikin poikkeuksetta hallitsevassa asemassa olevain eduksi. Nuoremasta väestöstä ja niistä, jotka eivät ole täydellisesti uskontojen kahleissa, pitävät huolen teatterit ja monet muunlaiset huvittelut. Kaikki nämä vallitsevassa yhteiskunnassa olevat laitokset ja organit periaatteiltaan, sikäli kuin niillä niitä löytyy, tähtäävät samaan päämäärään — massaihmisistä muodostuneiden joukkojen kontrolloimiseen henkisissä käsityksissä ja siten val-

litsevan kapitalistisen järjestelmän säilyttämiseen.

Filosofit selittävät, että noin yleisesti puheen, harvalukuisia yksityistapauksia ottamatta lukuun, ihmiset käyttävät jompaa kumpaa kahdesta ajattelutavasta, jotka ovat suoranainen ja epäsuora. Suoranaista, perusteellista ajattelutapaa me pidämme tärkeimpänä ja siihen pohjaltansa myös perustuu materialistisen käsityksen mukainen asioiden ymmärtäminen. Sitä voitaisiin kyllä myöskin nimittää järjestelmälliseksi ajattelutavaksi, varsinkin silloin kun se esiintyy järjestyneiden joukkojen ajattelutapana. Tätä ajattelutapaa käyttävät ihmiset pyrkivät omintakeisesti — suoranaisesti — ymmärtämään kaikkia elämän eri kysymyksiä. He aina tahtovat päästä selville aineellisessa elämässä, ihmisten ympäristössä vaikuttavista syistä, joiden selville saamisen ja käsittämisen kautta kaikenlaisten tapahtumien ymmärtäminen käy helpoksi ja kaikenlaisten ajatusten sekä käsitteiden seuraaminen selväksi.

Toinen kyseessä olevista ajattelutavoista on epäsuora, mielikuvituksellinen. Sitä myös nimitetään alkuperäiseksi eli lapselliseksi ajattelutavaksi. Alkuperäisen eli lapsellisen ajattelutavan kaikki ihmiset, nimittäin sellaiset, jotka eivät ole epänormaaleja, saavat perinnöllisyytenä. Tätä mielikuvituksellista ajattelutapaa sitten meidän päivinämmä yritetään säilyttää ihmisissä kaikin keinoin. Kun lapset menevät porvarillisiin kouluihin, niin niissä heille ei opeteta elämän eri kysymyksiä niiden todellisessa valossa, vaan mielikuvituksiin ja vaiheisiin perustuvissa ja tarkoin määritellyissä "virallisissa" käsityksissä, joita muovaillaan valitsevan yhteiskunnan hallitsevan ja "johdavan" hengen mukaisesti. Koululaitoksella on varsin suuri merkitys, uskottavasti painavin vaikutus, lapsellisten eli mielikuvituksellisten käsitteiden säilyttämisessä. Lainatkaamme tähän erään ranskalaisen tiedemiehen lausunto kuvaamaan sitä epäsuhdetta, joka, kuten hän selitti, yhä kasvavassa määrässä vallitsee kasvatuksemme ja todellisen elämän välillä.

"Opetuksen kolmella asteella, lasten, aikaisemman ja kehittyneemmän nuorukaisiän opetuksessa on silmämääränä tutkinto, oppiarvo, todistus ja virkavahvistuskirja, nämä yksin, näiden vuoksi sitä teoreettista valmistusta, jota annetaan koulun penkillä, kirjojen avulla, on venytetty ja liikakuormituksella vaikeutettu. Ja tämä on saatu aikaan pahimmilla keinoilla, luonnottoman ja epäsosiaalisen järjestelmän noudattamisella, käytännöllisen harjoittelujan äärettömällä lykkäämisellä, sisäoppilaitoksella, keino-

tekoisella kiihoittamisella ja koneentapaisella oppimäärän lisäämisellä, liikarasituksella, ottamatta lukuun tulevaa aikaa, miehuuden ikää ja niitä tehtäviä, jotka aikamiehen on suoritettava, ottamatta lukuun sitä todellisuuden maailmaa, johon nuorimies pian astuu, ottamatta lukuun ympäröivää yhteiskuntaa, johon hänet on saatava soveltumaan, jollei häntä ennakoita siitä eroteta, ottamatta lukuun ihmisten välistä taistelua, johon hänen, voidakseen puolustautua ja pysyä pystyssä, tulee alusta pitäen olla varustettu, asestettu, harjoitettu, karaistu. Tätä välttämättömästi tarpeellista varustusta, tätä omaisuutta, joka on tärkeämpi saada kuin mikään muu, tätä terveen järjen, tahdon ja hermoston lujuuksia koulumme eivät hänelle hanki; päinvastoin: kaukana siitä, että tekisivät hänet päteväksi, ne tekevät hänet pätemättömäksi hänen tulevaan ja lopulliseen asemaansa. Hänen astumisensa ulos maailmaan ja hänen ensimmäiset askeleensa käytännöllisen toiminnan kentällä ovat sentähden useimmiten vain sarja tuskallisia kompastuskiviä; häneen jää siitä muistelmia ja naarmuja pitkiksi ajoiksi; joskus hän jää iäksi raajarikoksi. Se on kova ja vaarallinen koe; siveellinen ja älyllinen tasapaino siinä häiriintyy, onpa vaara tarjona, ettei se koskaan enää vakiinnu; kauniit kuvittelut ovat rauenneet liian jyrkästi ja liian täydellisesti; pettymykset ovat olleet liian suuria ja jälkimaku liian katkera."

Tässä sivumennen voisimme lausua, että edellä oleva lainaus antaa osittaisen vastauksen siihen joillekin aivan "pulmalliseksi" asiaksi muodostuneeseen kysymykseen, miksi tällä kertaa esim. tämänkin maan nuorukaisten joukosta löytyy niin tavattoman paljon rikoksellisia.

Nämä täysikasvuiset lapset elävät mielikuvituksissaan, koska he käyttävät mielikuvituksiin perustuvaa ajattelutapaa. Heihin ei vaikuta harkinta. Heitä hallitsevat mielikuvitukset, joita herätetään ja säilytetään kaikenlaisilla keinoilla, ovat kaikki kaikessa, yhtä "varmoja" kuin tosiasiat. Mikään heistä ei näytä uskomattomalta, paitsi sellaiset asiat, jotka ovat suurimmalta osalta todellisia.

Kun me menemme tänä päivänä lainakirjastoihin ja kirjakauppoihin, niin niistä emme tahdo huolellisemmankaan hakemisen avulla löytää mitään muuta, kuin kaikenlaisia mielikuvituksiin perustuvia romaaneja, rakkausseikkailuja, salapoliisijuttuja ja muuta sellaista roskaa, jolla kaikella herätetään ja säilytetään lukijoissa mielikuvituksia. Kun kirjakaupoista kysymme sellaisia julkaisuja, joissa käsitellään joko ta-

loudellisia tai sitten yhteiskunnallisia kysymyksiä, niin yhdeksässä tapauksessa kymmenestä saamme vastauksen: "ei meillä ole sitä julkaisua; sillä on niin vähän kysyntää, että ei sitä kannata hankkia kaupattavaksi." Mielikuvituksissaan eläviin ihmisiin voidaan vaikuttaa salaperäisyyksillä ja ihmeellisyyksillä. Suurimman kysynnän osaksensa meidän aikamme saavain kertomusten täytyy olla sellaisia, jotka järjen kannalta katsottuna todellisesti ovat mahdottomia.

Lapsellista ajattelutapaa käyttävät ihmiset ovat ohimenevien aatteiden vallassa. Nämä aatteet syntyvät hetkellisistä vaikutuksista. Nämä aatteet ovat ikäänkuin pikkuaaltoja järvien ja koskien vesien pinnalla. Ne nousevat ja menevät ohi, laskeutuvat jälleen noustaksensa.

Miten omituista, että tämä lapsellinen ajattelutapa elää varsin voimakkaana vielä sellaisissakin työläisissä, joita me noin yleisesti puhuen nimitämme luokkatietoisiksi. Tarvitsee vain muistuttaa mieliimme aivan viimeisten vuosien tapahtumia. Viimeisen suursodan vaikutuksesta suurimmalta osalta johtuneet tapahtumat, kuten Venäjän vallankumous ja samanlaiset yritykset toisissakin maissa, innostivat työläisiä tavattoman voimakkaasti. Monet sellaisetkin, joilta olimme voineet toivoa selvää ja perusteellista asioiden ymmärtämistä, innostuivat ja kallistuivat uskomaan, että yhteiskunnallinen vallankumous on mahdollinen maissa, joissa sellaiselle ei löydy missään tapauksessa riittävää määrin välttämättömiä edellytyksiä. Jotkut näistä olivat sitä ennen vuosia puhuneet ja kirjoittaneet sen puolesta, että yhteiskunnallinen vallankumous käy päinsä vasta sitten, kun palkkaköyhälistö, todella vallankumouksellinen aines, lisääntyy ja kehittyä yhteiskunnan tuotannollisessa elämässä ylivoimaiseksi, korvaamattomaksi tekijäksi. Mutta kaikki nämä entiset käsitykset ja väitökset jousivat nurkkaan. Myöhemmät tapahtumat ovat kuitenkin todenneet, että kaikki tuo innostus oli turhaa, järjen kannalta katsottuna aiheetonta hapa-roimista.

Ihmisten aatteet ovat kahdenlaisia. Puhumme jo edellä ohimenevistä aatteista.

Toiset aatteet ovat pysyväisiä. Ne kehittyvät vain hitaasti, samoin kuin niille välttämättömät edellytykset kehittyvät ympäristössä. Tietzgen filosofiassaan selittää, että ihmisten ajatukset ja aatteet syntyvät sen johdosta, että he joutuvat kosketuksiin ja tekemisiin heitä ympäröivän fyysisen, toisin sanoen aineellisen maailmankaikkeuden kanssa. Tämän käsityksen mukaan ihmisten ajatukset ja aatteet muodostuvat senmukaisiksi, kuin heitä ympäröivät ilmiöt, aineellisessa elämässä vaikuttavat tosiasiat edellyttävät. Mutta nämä aineellisessa elämässä vaikuttavat tosiasiat kehittyvät hitaasti, kuten jo mainitsimme, ja samoin hitaasti kehittyvät pysyvät aatteet.

Vallankumouksellinen työväenliike perustuu juuri sellaisiin käsityksiin ja aatteisiin, jotka ovat kehittyneet, s. o. alkuperäisesti syntyneet vallitsevan järjestelmän tuotantotavassa löytyvien vastakohtien vuoksi. Industrialistinen unionismi, jota järjestömme edustaa, voi kehittyä vain yhteiskunnassa, missä löytyy suurtuotantoa. Tässä maassa on suurtuotanto saavuttanut korkeamman huipun, kuin missään toisessa maassa ja tätä seikkaa silmällä pitäen voidaan vain käsittää, että juuri tässä maassa nähdään industrialistisen unionismin käytännöllisyys ja välttämättömyydenkin selvemmin kuin toisissa maissa.

Toisista työläisten tulee aina pyrkiä käyttämään suoranaista ja järjestelmällistä ajattelutapaa, ymmärtämään heitä itseänsä ja ympäristöään koskevia kysymyksiä omintakeisesti ja perusteellisesti. Niin kauan, kun me olemme ajatuksissamme toisista riippuvaisia, me joudumme luottamaan toisten ajattelukykyyn ja niin ollen olemme alttiina sille vaaralle, että johdetaan harhaan ja petetään.

Täysikasvuisia lapsia löytyy vielä paljon, kerrassaan liian paljon. Mutta työläisiä ympäröivät olosuhteet ja aineellisen elämän ehdot ovat vaikutuksiltaan tepsiviä, jos näin sanoisimme, tänä päivänä. Kapitalistiselle järjestelmälle ominaiset "pysyvät" aatteet ja käsitykset ovat tuhoutumistilassa ja keinoitekoisillakaan käsitteillä ei voida työläisiä iankaikkisesti hallita. —Paavali.

